

SASKY koulutuskuntayhtymä Hankintaohjelma

Johtoryhmä 23.5.2023, Yhtymähallitus 15.6.2023

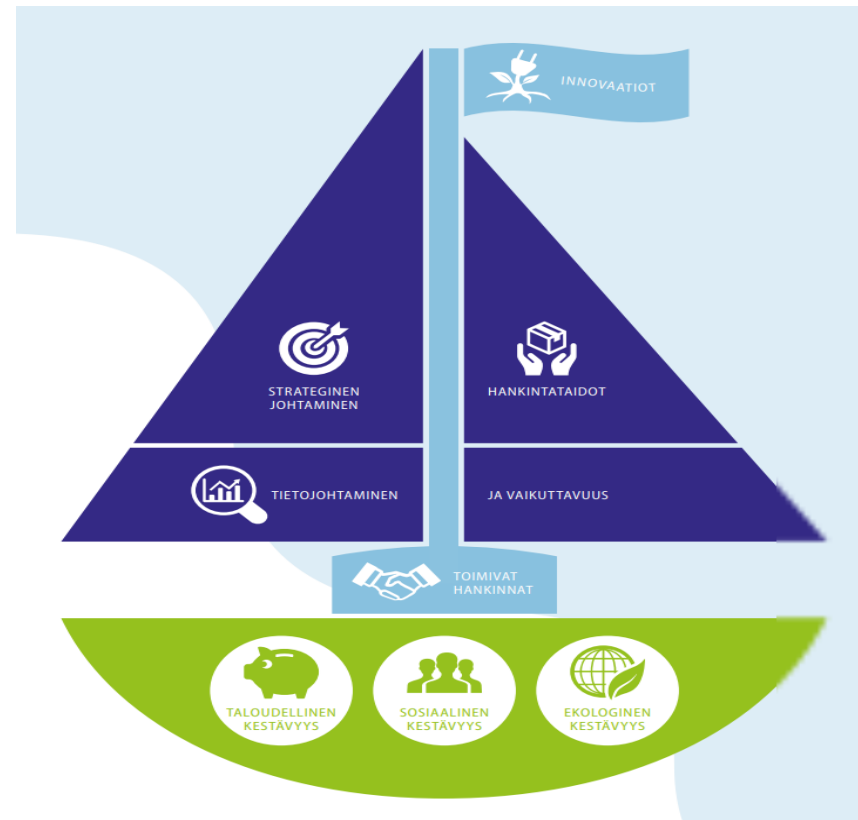

Sisällys

1	Johdanto.....	3
2	Saskyn hankintaohjelma	5
2.1	Hankintaohjelman teemat	8
2.1.1	Strateginen tiedolla johtaminen.....	8
2.1.2	Hankintojen vaikuttavuus	11
2.1.3	Hankintataitojen kehittäminen	14
2.1.4	Toimivat hankinnat.....	16
2.1.5	Innovaatiot.....	19
2.1.6	Taloudellinen kestävyys.....	21
2.1.7	Sosiaalinen kestävyys.....	23
2.1.8	Ekologinen kestävyys	27
3	Lopuksi.....	30

1 Johdanto

Kansallinen julkisten hankintojen strategia koostuu kahdeksasta kehittämisen osa-alueesta, jotka ovat kaikki riippuvaisia toisistaan. Julkisten hankintojen vaikuttavuuden kehittäminen edellyttää, että strateginen johtaminen ja hankintataidot ovat kunnossa. Tietojohtaminen ja vaikuttavuuden arviointi tukevat strategista johtamista. Kehittämistyön runkona on toimivien ja laadukkaiden tuotteiden sekä palveluiden hankkiminen siten, että kaikki osapuolet ovat osallisina prosessissa ja markkinat ovat elinvoimaiset.

Kuva 1. Julkisten hankintojen strategia:
Samassa veneessä

STRATEGINEN JOHTAMINEN

Johdamme hankintoja strategisena toimintona ja hyödynnämme hankintojen potentiaalin tavoitteidemme saavuttamisessa.

TIETOJOHTAMINEN JA VAIKUTTAVUUS

Suomi on edelläkävijä hankintojen tiedolla johtamisessa ja vaikuttavuuden kehittämisessä.

INNOVAATIOT

Ratkaisemme haasteita innovaatioilla ja teemme hankintoja kokeilevasti ja kehitysmuotoisesti.

SOSIAALINEN KESTÄVYYS

Edistämme hankinnoilla sosiaalista yhteiskuntavastuuta julkishallinnon sekä yksityisen ja kolmannen sektorin yhteistyönä.

TALOUDELLINEN KESTÄVYYS

Edistämme hankinnoilla yhteiskuntavastuullisesti julkisen talouden kestävyyttä.

EKOLOGINEN KESTÄVYYS

Suomi on ekologisten julkisten hankintojen suunnannäyttävä.

TOIMIVAT HANKINNAT

Teemme toimivia ja laadukkaita hankintoja osallistavasti ja edistämällä markkinoiden elinvoimaisuutta.

HANKINTATAIDOT

Teemme hankinnat ammattimaisesti ja kehitämme osaamistamme jatkuvasti.

Lähde: Kansallinen Julkisten hankintojen strategia 2020

Vastuullisilla ja vaikuttavilla hankinnoilla painotus on hankintojen vastuullisuudessa sekä taloudellisesti, sosiaalisesti, kulttuurisesti ja ekologisesti vaikuttavissa hankinnoissa. Vaikuttavia hankintoja mahdollistavia tekijöitä ovat muun muassa: strategisen johtamisen ja hankintaosaamisen vahvistaminen ja varmistaminen, sopimusten elinkaarihallinnassa onnistuminen, toimittajayhteistyön kehittäminen, hankintojen toteutus yhdessä markkinoiden kanssa sekä kyky innovatiivisuuteen ja rohkeisiin kokeiluihin. Vaikuttavat hankinnat edellyttävät myös tiedolla johtamista, jonka perustana ovat digitalisoidut prosessit, hankintojen vaikuttavuustavoitteiden järjestelmällinen seuraaminen ja kyky saada aikaan myönteistä muutosta vaikuttavuuden kehittämisessä.

2 SASKYN HANKINTAOHJELMA

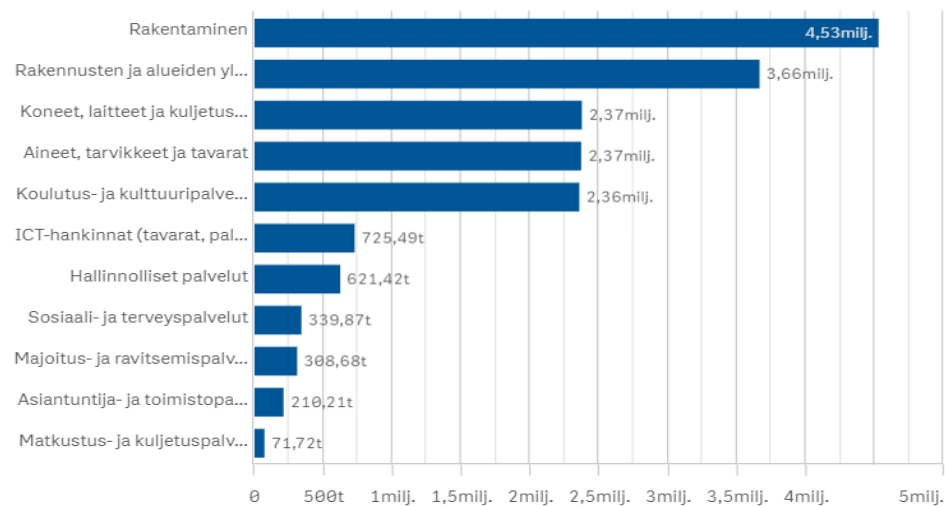
Hankintaohjelman tavoitteena on tukea SASKY koulutuskuntayhtymän strategian Vastuullinen SASKY - osaamista tulevaisuuteen sekä strategiaa tukevien muiden ohjelmien ja hankkeiden toteuttamista. Hankintaohjelman laadinnassa on hyödynnetty 9.9.2020 julkaistua ensimmäistä kansallista julkisten hankintojen strategiaa sekä Suomen kiertotalouden tiekarttaa.

Hankintaprosessin eri vaiheissa voidaan vaikuttaa SASKY koulutuskuntayhtymän kuntayhtymätasoisien tavoitteiden saavuttamiseen. Hankintoja valmisteltassa tulee ottaa huomioon kuntayhtymän strategiset tavoitteet, palvelutarpeissa tapahtuneet muutokset, asiakaskokemukset, palvelujen saavutettavuus, palvelujen vaikuttavuustavoitteet, mahdollisuudet ratkaista palvelutarpeita innovatiivisten hankintojen avulla sekä henkilöstön ja tarvittaessa myös opiskelijoiden osallistumismahdollisuudet suunnitteluun. Hankintojen valmistelussa on toisin sanoen otettava huomioon laaja-alaisesti toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset ja pyrittävä ennakoimaan tulevaisuuden tarpeita. Valmistelun pohjalta laaditaan tarjouspyyntöjä, joihin on kirjattu kunkin hankinnan

kannalta relevantteja vaatimuksia. Vaatimuksissa vaikuttavuustavoitteet voivat painottua eri tavoin. Esimerkiksi kuntayhtymän hiilineutraalisuustavoitteet painottuvat vahvasti muun muassa rakentamisen hankinnoissa, kun taas sosiaalisen vastuullisuuden tavoitteet korostuvat opetustoiminnan järjestämisessä.

Hankinnat eli sisäisten ja ulkoisten palvelujen, aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostot sekä investoinnit muodostavat merkittävän osan kuntayhtymän menoista. SASKY koulutuskuntayhtymän vuosittaisten hankintojen euromääräinen volyyymi oli vuonna 2021 noin 17,6 miljoonaa euroa. Hankintojen arvosta suurimman osuuden muodostivat rakentaminen sekä rakennusten ja alueiden kunnossapito, noin 8,2 miljoonaa euroa, eli noin 46,6 %. Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden sekä koneiden, laitteiden ja kuljetusvälineiden osuus oli molemmissa ryhmissä noin 2,37 miljoonaa euroa sekä koulutus- ja kulttuuripalveluiden osuus noin 2,36 miljoonaa euroa.

OSTOLASKUT € 2021

Rakentaminen	4,53 milj.
Rakennusten ja alueiden kunnossapito	3,66 milj.
Koneet, laitteet ja kuljetusvälineet	2,37 milj.
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	2,37 milj.
Koulutus- ja kulttuuripalvelut	2,36 milj.
ICT-hankinnat	725,49 t.
Hallinnolliset palvelut	621,42 t.
Sosiaali- ja terveystieteiden palvelut	339,87 t.
Majoitus- ja ravitsemispalvelut	308,68 t.
Asiantuntija- ja toimistopalvelut	210,21 t.
Matkustus- ja kuljetuspalvelut	71,7 t.

Kuva 2. Graafinen kuvaaja ja taulukko ostolaskujen jakautumisesta v. 2021

Hankintapalvelut toteutti 89 tavara- ja palveluhankintojen kilpailutusta vuonna 2021. SASKY koulutuskuntayhtymä vastaanotti vuonna 2021 yli 15 000 ostolaskua yhteensä 1 991 toimittajalta. Tässä määrässä ei ole huomioitu yksityishenkilöiden laskuja.

Hankintaprosessin ohjaus ja kehittäminen sekä ostolaskujen käsittely on kuntayhtymäorganisaatiossa keskitetty. Palvelujen ja tavaroiden kilpailuttaminen on osin keskitettyä ja osin hajautettua. Hankintoja koskeva päätöksenteko kuntayhtymän yhteishankintoja lukuun ottamatta, sekä ostotilausten tekeminen ja hyväksyminen on hajautettu koko kuntayhtymäorganisaatioon. Keskitäminen edesauttaa hankintaosaamisen ja ammattimaisen ostotoiminnan vahvistumista, yhteisten toimintatapojen kehittämistä, hankintojen lainmukaista toteuttamista, yhteishankintasopimusten tekemistä ja kuntayhtymän yhteisen hankintavolyymien hyödyntämistä.

Kuva 3. Tiesitkö tämän Saskyn toimittajista ja laskuista

2.1 Hankintaohjelman teemat

Hankintaohjelmassa on kahdeksan pääteemaa, joita ovat strateginen tiedolla johtaminen, hankintojen vaikuttavuus, hankintataitojen kehittäminen, toimivat hankinnat, innovaatiot sekä taloudellinen, sosiaalinen ja ekologinen kestävyys. Kullakin hankintaohjelman teemalla on tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit. Hankintaohjelman tavoitteiden saavuttaminen edellyttää muun muassa hankintakategorioiden määrittelyä ja kategoriakohtaisia linjauksia tavoitteista, toimenpiteistä ja mittareista. Linjausten avulla luodaan vaikuttavuustavoitteita ja mittareita hankintoihin, joissa on suurin potentiaali saada aikaan positiivisia vaikutuksia.

Ohjelmaa sovelletaan palvelujen, aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden hankinnoissa ja käyttöoikeussopimuksissa sekä investoinneissa. Kuntayhtymäkonsernin yhteisöt noudattavat toiminnassaan hankintaohjelman linjauksia lainsäädännön puitteissa. Hankintaohjelman vaikuttavuuden tavoitteilla ja toimenpiteillä tuetaan SASKY koulutuskuntayhtymän palvelurakenteen kehittymistä, edistetään hankintojen kustannustehokkuutta ja hankitaan laadukkaita ja vaikuttavia julkisia palveluja. Hankintaohjelman onnistunut toimeenpano edellyttää muun muassa tehokasta viestintää, henkilöstön osallistamista ja koulutusta, uusia toimintatapoja, työkuulttuurin uudistamista sekä jatkuvaa toiminnan arviointia ja mittareiden seurantaa.

2.1.1 Strateginen tiedolla johtaminen

Tiedolla johtaminen on oikeaan ja ajantasaiseen tietoon perustuvaa päätöksentekoa, joka ei perustu mielikuviin tai mielipiteisiin. Tietoa hankitaan analysoimalla dataa sekä hyödyntämällä järjestelmiä, tekoälyä ja teknologioita. Hankintojen strategisella tiedolla johtamisella varmistetaan, että SASKY koulutuskuntayhtymän strategiset tavoitteet toteutuvat hankinnoissa, hankintoja ja hankintasopimuksia johdetaan kokonaisvaltaisesti, ja että hankinnat mahdollistavat kuntayhtymän ydintoiminnan.

Strategisen tiedolla johtamisen tavoitteena on vahvistaa hankintojen strategista merkitystä SASKY koulutuskuntayhtymän tulos- ja omistajaohjauksessa, hyödyntää hankintojen potentiaali sekä panostaa hankintasopimusten johtamiseen ja toimittajayhteistyön toteuttamiseen. Tiedolla johtamisen varmistamiseksi tavoitetilana on digitalisoitu hankintaprosessi, sopimus- ja ostolaskudatan

avaaminen sekä kyky hyödyntää hankintatietoa siten, että hankintojen avulla voidaan kehittää ja tarjota laadukkaita palveluja ja tuotteita.

Tavoitteiden saavuttamiseksi hankintaohjelman tavoitteista johdetaan linjauksia, vähimmäisvaatimuksia, laatukriteereitä ja sopimusehtoja tuleviin hankintoihin. Hankintojen suunnittelu kytketään tiiviimmin osaksi toiminnan ja talouden vuosisuunnitteluprosessia, jotta tulevat hankinnat ovat ennakoitavissa ja entistä paremmin valmisteltavissa. Tavanomaisissa hankinnoissa aikajänne on 1-2 vuotta, innovatiivisissa hankinnoissa ja investointihankkeissa yleensä useita vuosia. Vuosisuunnittelun yhteydessä tunnistetaan strategisesti merkittävät hankinnat. Niiden osalta järjestetään varhaisen vaiheen markkinavuoropuhelua ja julkaistaan tietopyyntöjä, joiden tavoitteena on markkinaymmärryksen lisääminen ja markkinan kehittäminen. Kilpailutuksissa ja sopimushallinnassa panostetaan etenkin strategiaan hankintoihin.

Hankintakokonaisuuksia kategorisoidaan ja niille luodaan kategoriasuunnitelmat. Näin parannetaan hankintojen vaikuttavuuspotentiaalin arviointia sekä eri hankintoihin soveltuvien tarkoituksenmukaisten tavoitteiden ja seurattavien mittareiden luontia.

Tiedolla johtaminen edellyttää, että tietoa voidaan muokata kuntayhtymäorganisaation tarpeisiin ja että hankintoja koskevia tilannekatsauksia sekä raportti- ja analyysityökaluja kehitetään tarvetta vastaaviksi. Tiedon aktiivinen jakaminen ja hyödyntäminen, parhaiden käytäntöjen jakaminen muiden hankintayksiköiden (muiden organisaatioiden) kanssa sekä erilaisten verkostojen hyödyntäminen edistävät hankintaohjelman tavoitteiden toteutumista.

Hankintasopimuksia valvotaan palvelujen ja tuotteiden laadun sekä kustannustehokkuuden varmistamiseksi kehittämällä sopimushallintajärjestelmää. Sopimukseen liittyvät riskit tunnistetaan jo hankinnan valmisteluvaiheessa ja riskejä hallitaan koko sopimuksen elinkaaren ajan. Strategisesti merkittävien hankintojen sopimusten osalta tehdään entistä tiiviimpää toimittajayhteistyötä. Hankintasopimuksissa varaudutaan riittävällä tavalla häiriötilanteisiin sekä normaali- että poikkeusoloissa.

Tavoitteena on, että hankintaprosessi on hallinnollisesti tehokas. Tämä edellyttää muun muassa toimimista yhteisten ohjeiden ja käytäntöjen mukaisesti sekä sähköisten järjestelmien tehokasta käyttöä. Hankintatoimen tarkoituksenmukaisella organisoinnilla hankintoja voidaan toteuttaa mahdollisimman taloudellisesti, laadukkaasti ja suunnitelmallisesti olemassa olevat kilpailuolosuhteet hyödyntäen.

Hankintojen tiedolla johtamisen mittareilla varmistetaan SASKY koulutuskuntayhtymän hankintaohjelman toteuttaminen siten, että sen tavoitteet voidaan saavuttaa. Mittareilla seurataan, että tiedolla johtamisen perustana olevia järjestelmiä käytetään, strategisesti merkittävimmät hankinnat on tunnistettu, hankintakokonaisuuksia on kategorisoitu ja kategoriakohtaiset toimintasuunnitelmat on luotu.

Tavoite	Toimenpiteet	Aikataulu	Keskeiset mittarit
<ul style="list-style-type: none"> • Johdamme hankintoja strategisena toimintona ja hyödynnämme hankintojen potentiaalin tavoitteidemme saavuttamisessa • Tunnistamme strategisesti merkittävimmät hankintakokonaisuudet, jotka edistävät strategisten tavoitteiden saavuttamista hankintojen avulla • Johdamme hankintoja ammattimaisesti osana 	<ul style="list-style-type: none"> • Lisätään tiedolla johtamista päätöksenteossa kehittämällä ja automatisoimalla hankintatiedon analysointia ja raportointia hyödyntäen tekoälyä ja teknologioita. • Strategisesti merkittävimmät hankintakokonaisuudet tunnistetaan. • Hankintakokonaisuuksia kategorisoidaan ja 	<p>Jatkuva</p> <p>2023 - jatkuva</p> <p>2023 - 2024, jatkuva</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kilpailutukset tehdään ohjeistuksen mukaisesti sähköisen järjestelmän kautta.* • Sopimushallintajärjestelmä on käytössä hankintasopimuksissa kaikilla yksiköillä.* • Strategisesti merkittävimmät hankinnat on tunnistettu.* • Hankintakokonaisuuksia on luokiteltu eri kategorioihin.*

<p>tulos- ja omistajaohjausta koko hankinnan elinkaaren ajan</p>	<p>kategorioiden luodaan strategiat.</p> <ul style="list-style-type: none"> Hankintojen suunnittelu kytketään osaksi toiminnan ja talouden suunnitteluprosessia. Jaetaan ja hyödynnetään aktiivisesti parhaita käytäntöjä muiden hankintayksiköiden kanssa sekä hyödynnetään verkostoja. 	<p>2023 - jatkuva</p> <p>Jatkuva</p>	<ul style="list-style-type: none"> Hankintakategorioiden on luotu toimintasuunnitelmat.* <p>(*Seuranta Kyllä/Ei)</p>
--	--	--------------------------------------	---

2.1.2 Hankintojen vaikuttavuus

Hankinnoilla voidaan muun muassa vaikuttaa yleisen hyvinvoinnin ja taloudellisuuden lisäksi ympäristöseikkoihin ja jopa ihmisten käyttäytymismalleihin. Vaikuttavuudella tarkoitetaan sitä, millaisia myönteisiä yhteiskunnallisia muutoksia tai hyötyjä hankinnoilla saadaan aikaan. Vaikuttavuusperusteisuudella tarkoitetaan hankintaa, jossa tilaaja määrittelee lopputuloksen, ei sen tuottamistapaa.

Hankintaohjelman vaikuttavuuden tavoitteilla ja toimenpiteillä tuetaan SASKY koulutuskuntayhtymän palvelurakenteen kehittymistä ja edistetään hankintojen kustannustehokkuutta.

Tunnistetaan hankinnat, joilla voidaan edistää vaikuttavuutta liittyen hankintaohjelman taloudellisen, ekologisen ja sosiaalisen kestävän kehityksen sekä kustannustehokkuuden tavoitteisiin. Vaikuttavuutta edistävien hankintojen toteuttamisessa hyödynnetään markkinatietoa ja markkinavuoropuheluja sekä yritysvaikutusten arviointitietoa.

Taloudellisen kestävyuden edistämiseksi selvitetään elinkaarikustannukset hankinnoissa, joissa niitä syntyy. Hankintojen valmisteluvaiheessa arvioidaan niiden vaikuttavuutta myös vastuullisuuden näkökulmasta. Näitä hankintoja edistetään määrittelemällä niille hankintaohjelman vaikuttavuuteen liittyviä tavoitteita. Niiden pohjalta laaditaan hankinnan kohteen kriteerit ja vaatimukset, tarjoajia koskevat soveltuvuusvaatimukset, tarjousten vertailuperusteet ja sopimusehdot.

Palvelun tuottamiseen sopimuskaudella laaditaan hankintakohtaisesti vaikuttavuusmittarit, joiden käyttöön palveluntuottajilta edellytetään sitoutuvan.

Asiakaslähtöisyys ohjaa vaikuttavuustavoitteiden asettamista ja hankintojen toteuttamista. Loppukäyttäjien tarpeet selvitetään ja palvelujen erilaiset toteuttamis- ja järjestämismuutokset arvioidaan osallistamalla kuntayhtymän henkilöstöä ja tarvittaessa opiskelijoita ja ottamalla heidät mukaan palvelujen suunnitteluprosessiin. Palveluissa on tärkeää kuulla loppukäyttäjien näkemyksiä ja kokemuksia hankinnan vaikuttavuuden parantamiseksi.

Hankintojen vaikuttavuutta mitataan seuraamalla, onko tunnistettu sellaiset hankinnat, jotka ovat merkittäviä kuntayhtymästrategian vastuullisuuteen ja kustannustehokkuuteen liittyvien tavoitteiden edistämiseksi. Niiden osalta varmistetaan, onko vaikuttavuustavoitteet ja sopimusaikana seurattavat asiat määritetty. Vaikuttavuustavoitteiden toteutumista seurataan hankintakohtaisilla vaikuttavuusmittareilla.

Tavoite	Toimenpiteet	Aikataulu	Keskeiset mittarit
<ul style="list-style-type: none"> • Edistetään vaikuttavuusperusteisia hankintoja sekä kehitetään vaikuttavuuden arviointia ja mittaamista. • Hankinnoilla tuetaan palvelurakenteen kehittymistä ja edistetään kustannustehokkuutta. • Kuntayhtymän strategia sekä asiakaslähtöisyys ohjaavat vaikuttavuustavoitteita sekä hankintojen toteuttamista. 	<ul style="list-style-type: none"> • Tunnistetaan hankinnat, jotka ovat merkittäviä strategian edistämisen näkökulmasta. Määritellään niille vaikuttavuustavoitteet ja sopimusaikana seurattavat vaikutukset. • Laaditaan hankintakohtaiset vaikuttavuusmittarit ja käytetään niitä kilpailutuksessa sekä asiakkuuden hallinnassa. • Hankintoja valmistellaan ohjeen mukaan ennakoivasti yhteistyössä yksiköiden ja hankintapalveluiden kanssa. • Hankinnoissa edistetään uusien asiakaslähtöisten palveluiden ja ratkaisujen kehittämistä kartoittamalla asiakastarpeita sekä osallistamalla henkilöstöä ja tarvittaessa opiskelijoita palveluiden kehittämiseen. 	<p>2023 - jatkuva</p> <p>2023 - jatkuva</p> <p>Jatkuva</p> <p>Jatkuva</p>	<ul style="list-style-type: none"> • On tunnistettu hankinnat, jotka ovat merkittäviä strategian edistämisen näkökulmasta ja näille on määritelty vaikuttavuustavoitteet ja sopimusaikana seurattavat vaikutukset. * • Vaikuttavuuden mittaamisen ja arvioinnin työkaluja on laadittu ja otettu käyttöön tähän soveltuvissa hankinnoissa.* • Vaikuttavuusmittareiden lukumäärä vuodessa ja lukumäärän kehitys. • Vaikuttavuustavoitteiden toteutumista seurataan hankintakohtaisesti. * <p>(*Seuranta: kyllä/ei)</p>

2.1.3 Hankintataitojen kehittäminen

Hankintataitojen kehittäminen ja ylläpito ovat tärkeässä roolissa onnistuneessa hankintaprosessissa. Tavoitteena onkin nähdä hankintaosaaminen kuntayhtymän ydinkyvykkyytenä, jossa hankinnat etenevät suunnitelmallisesti edistäen kuntayhtymän taloudellista, sosiaalista ja ekologista kestävyyttä sekä henkilöstön ja opiskelijoiden hyvinvointia.

Kuntayhtymän hankintaosaamisen tasoa arvioidaan ja osaamista kehitetään yhtenäistämällä toimintamalleja, luomalla ohjeistuksia, ottamalla käyttöön hankintojen toteuttamista tukevia työkaluja ja kouluttamalla järjestelmällisesti henkilöstöä huomioiden kunkin osaamistaso ja rooli hankintojen toteuttamisessa. Tavoitteena on luoda hankintojen peruskoulutusohjelma kuntayhtymän johdon, esihenkilöiden ja muun henkilöstön tueksi.

Hankintatoimea ohjaavat erityisesti hankintalait, tilaajavastuulaki, kuntalaki, julkisuuslaki sekä SASKY koulutuskuntayhtymän säännöt ja ohjeet, joiden hallinta on edellytys hankintojen onnistuneelle läpiviennille. Hankintoja tekevät henkilöt tuntevat hankintasäädösten lisäksi kuntayhtymän strategian, hankintaohjeet, toimintaohjelmat sekä kestävä kehityksen periaatteet ja huomioivat ne hankintojen suunnittelussa.

Hankintoihin liittyvät viestintätaidot ovat hyvällä tasolla, ja viestintä on aktiivista ja yhdenmukaista niin sisäisesti kuin ulkoisestikin. Viestintä on suunnitelmallista, tehokasta ja vaikuttavaa ja viestinnässä osataan käyttää monipuolisesti eri menetelmiä.

Hankintasopimusten sopimushallintaan liittyvää osaamista kehitetään. Hankintasopimuksia ja -raportteja seurataan sopimuskauden aikana ja niiden sekä sopimusyhteistyön tuottamaa tietoa hyödynnetään seuraavien hankintojen valmistelussa. Myös hankintasopimukseen sisällytetyjä laatu- ja ympäristövaatimuksia sekä muita sopimuksen mukaisten tavoitteita toteuttamista seurataan.

Hankintataitojen kehittymistä mitataan koulutusmäärien lisäksi kohdennetuilla käyttäjäkyselyillä, joihin vastaavat ohjeistuksia ja työkaluja käyttävät tahot. Palautteen perusteella materiaalia parannetaan. Hankintaosaamisen tasoarviointi tehdään Hankinta-Suomen arviointityökalulla.

Tavoite	Toimenpiteet	Aikataulu	Mittarit
<ul style="list-style-type: none"> • Ylläpidämme ja kehitämme hankintoihin liittyvää osaamistamme sekä strategisella että operatiivisella tasolla • Teemme hankinnat ammattimaisesti ja kehitämme osaamistamme jatkuvasti • Kartoitamme hankintojen osaamistason kokonaiskuvan kuntayhtymätasolla 	<ul style="list-style-type: none"> • Kehitetään kuntayhtymän hankintaosaamista yhtenäisillä toimintamalleilla, ohjeistuksilla, työkaluilla ja systemaattisella koulutuksella, jossa huomioidaan hankintojen eri osaamisalueet. • Tehdään selkeitä tarjouspyyntöjä ja kilpailutetaan hankinnat laadukkaasti • Arvioidaan kuntayhtymän hankintaosaamisen taso. • Järjestetään koulutusta kuntayhtymässä hankintoja tekeville pienhankintojen osalta. 	<p>2023 - jatkuva</p> <p>Jatkuva</p> <p>2023 - 2024</p> <p>Jatkuva</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Yhtenäiset hankintojen toimintamallit ja hankintaohjeet laadittu.* • Hankintaosaamisen tasoarviointi tehty Hankinta-Suomen arviointityökalulla huomioon ottaen eri hankintatehtäviä suorittavien roolit.* • Hankintojen koulutusohjelma on käytössä <p>(*Seuranta: Kyllä/Ei)</p>

2.1.4 Toimivat hankinnat

Hankinnat muodostavat merkittävän menoerän SASKY koulutuskuntayhtymän taloudessa. Hankinnoilla vaikutetaan laajasti koko kuntayhtymän toimintaan. Kuntayhtymässä tehtävät laadukkaat hankinnat vaikuttavat uuden liiketoiminnan syntyamiseen, markkinoiden kehittymiseen ja alueen elinvoiman lisäksi palvelujen parantumiseen ja kehittymiseen. Toimivien ja laadukkaiden hankintojen toteuttaminen tehostaa myös julkisten varojen käyttöä ja elävöittää markkinoita. Toimiva hankinta on hyvin suunniteltu, tasapuolisesti ja syrjimättömästi tarjoajia kohteleva sekä avoin ja saavutettava.

Tavoitteena on kehittää hankintoja entistä toimivimmiksi selkeyttämällä ja yhdenmukaistamalla tarjouspyyntöasiakirjoja sekä edistämällä kilpailua avoimella viestinnällä. Järjestämällä varhaisen vaiheen markkinavuoropuhelua ja tiedottamalla tulevista hankinnoista eri kokoisia paikallisia yrityksiä kannustetaan osallistumaan tarjouskilpailuihin yksin tai yhteenliittymänä. Hankinnat pyritään järjestämään siten, että pienet ja keskisuuret yritykset ja muut yhteisöt pääsevät tasapuolisesti muiden tarjoajien kanssa osallistumaan tarjouskilpailuihin.

Markkinoita kartoitetaan, pyritään tunnistamaan markkinoilla tapahtuvia muutoksia ja tarjouspyynnöt laaditaan siten, että mahdollinen uutuusarvo huomioidaan jo valmisteluvaiheessa. Asetettuihin tavoitteisiin päästään avoimuudella, ennakoidusti kielinäkökohdat huomioiden, hankintojen hyvällä suunnittelulla, kehittämällä yhteistyötä ja vuorovaikutusta erikokoisten markkinatoimijoiden ja yrittäjäjärjestöjen kanssa sekä osallistamalla henkilöstöä ja tarvittaessa opiskelijoita hankintojen suunnitteluun. Näin voidaan lisätä tarjouskilpailujen vetovoimaa ja tuoda hankinnat kattavasti tiedoksi tarjoajille. Pienhankintojen laajempi ilmoittaminen muun muassa lisäämällä julkisia hankintailmoituksia ja käyttämällä tarjousportaalia saavuttaa laajemmin tarjoajia ja tuo hankinnat paremmin myös pienempien yritysten saavutettaviksi.

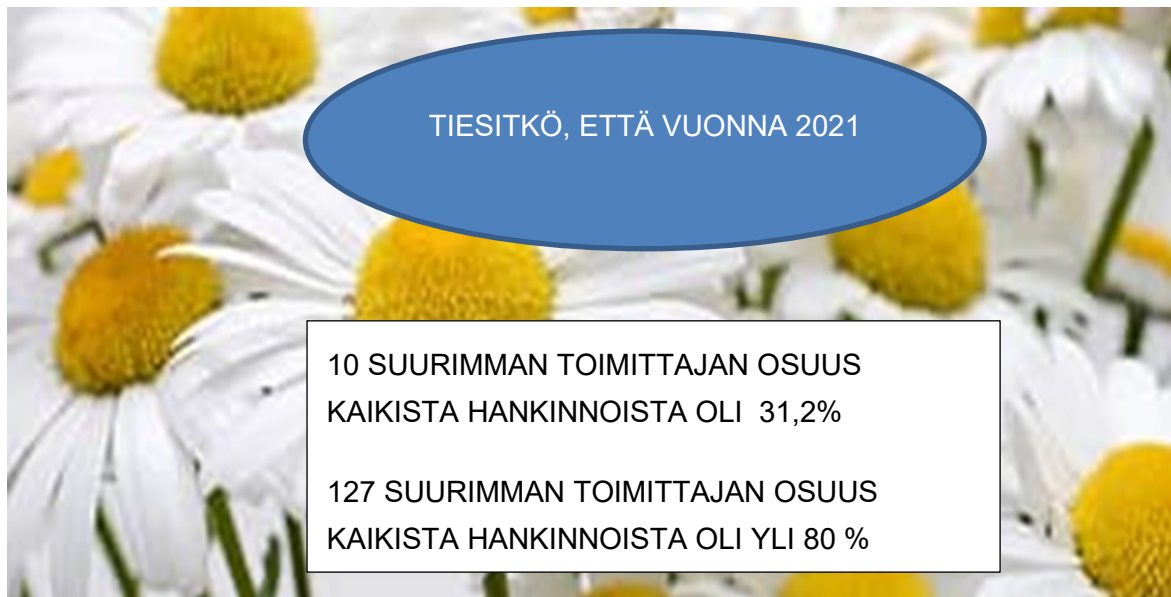
Tavoitteiden saavuttamista seurataan uusien järjestelmien avulla, jotka mahdollistavat hankintojen johtamisen ja hankintasopimusten seuraamisen entistä paremmin mm. sopimusten mukaisten ostojen, ohjostojen sekä pienhankintojen osalta. Seurattavien mittareiden avulla saadaan tietoa markkinavuoropuhelujen ja vastaavien vuorovaikutteisten tilaisuuksien ja niihin

osallistuneiden yritysten määrästä. Mittarit tuottavat myös tietoa saatujen tarjousten määrästä ja laadusta sekä siitä, ovatko kilpailutukset johtaneet valituksiin ja oikaisuvaatimuksiin.

Tavoite	Toimenpiteet	Aikataulu	Mittarit
<ul style="list-style-type: none"> • Tehdään toimivia ja laadukkaita hankintoja osallistavasti ja edistäen markkinoiden elinvoimaisuutta • Suunnitellaan hankinnat tarvelähtöisesti ja osallistavasti loppukäyttäjää kuunnellen • Hankinnat ovat houkuttelevia erilaisille tarjoajille ja kilpailutuksiin osallistutaan aktiivisesti • Organisaatiolla on edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen tietopyyntöjen ja markkinavuoropuhelun kautta 	<ul style="list-style-type: none"> • Laaditaan selkeitä ja ymmärrettäviä tarjouspyyntöasiakirjoja realistisella aikataululla sähköistä järjestelmää hyödyntäen • Otamme loppukäyttäjä mukaan hankintojen suunnittelu- ja tarjouspyyntövaiheessa • Hankinnat tehdään siten, että pienten ja keskisuurten yritysten mahdollisuudet osallistua kilpailutukseen otetaan huomioon. • Lisätään pienhankintojen saavutettavuutta markkinatoimijoille. 	<p>Jatkuva</p> <p>Jatkuva</p> <p>Jatkuva</p> <p>Jatkuva</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pienhankintaohjelman käyttöaste ja käyttöasteen muutos vuosittain seurattuna. • Saatujen tarjousten määrä, vertailu vuosittain (alueellisuus) • Valitusten ja oikaisujen lkm vuosittain. Seuranta: muutos vuositasolla • Selvitetty tarjouskilpailun jälkeen, miksi ei ole jättänyt tarjousta* <p>(*Seuranta: Kyllä/Ei)</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Kartoitetaan toimijoita ja lisätään tietopyyntöjä sekä markkinavuoropuhelua.	Jatkuva	
--	--	---------	--

Kuva 4. Tiesitkö tämän suurimmista toimittajista

2.1.5 Innovaatiot

Innovatiivisen hankinnan kohteena on uudenlainen tuote tai palvelu, joka ei ole vielä laajasti käytössä. Innovatiivisesta hankinnasta voidaan puhua myös silloin, kun hankinnan toteutustapa on uudenlainen. Hankinta voi olla innovatiivinen hankintamenettelystä riippumatta, mutta sillä tulee olla uutuusarvo ja sen lopputuloksena tulee syntyä parempi lopputulos tilaajan, toimittajan tai palvelun käyttäjän kannalta.

Toimimalla innovaatiomyönteisesti tehdään kustannustehokkaita hankintoja hyödyntämällä ja huomioimalla markkinan tuottamia uusia innovaatioita sekä kehittämällä uudenlaista toimintaa yhdessä markkinatoimijoiden ja kuntayhtymäorganisaation kanssa. Innovatiivisten hankintojen avulla voidaan parantaa julkisten palveluiden laatua, tehokkuutta sekä pienentää hankintojen elinkaarikustannuksia. Innovaatiomyönteinen ja kokeilukulttuuria tukeva hankintayksikkö on houkutteleva myös uudenslaisia ratkaisuja tuottaville yrityksille.

SASKY koulutuskuntayhtymässä pyritään tunnistamaan innovaatiopotentiali hankinnoissa ja lisäämään innovatiivisten hankintojen osuutta hankinnoissa. Innovatiivisten hankintojen suunnittelun tukena hyödynnetään markkinakartoituksia, kuten markkinavuoropuheluita ja tietopyyntöjä, joiden avulla saadaan tietoa valmiista ja kehitteillä olevista ratkaisuista. Erilaisten kannuste- ja riskienjakomallien avulla voidaan edistää innovaatiomyönteisten markkinoiden kehittymistä esimerkiksi jakamalla innovaatioon liittyviä epävarmuustekijöitä kuten kustannuksia SASKY koulutuskuntayhtymän ja yritysten välillä.

Innovaatiomyönteisyyden kehittämiseksi vahvistetaan vuorovaikutusta ja tehdään järjestelmällistä ja jatkuvaa yhteistyötä SASKY koulutuskuntayhtymän, yritysten, yritysjärjestöjen ja seutukuntien kanssa.

Innovatiivisten hankintojen tiekarttaa hyödynnetään ja kehitetään, innovatiiviset hankinnat sisällytetään osaksi vuosijohtamista ja -suunnittelua. Organisaation sisäistä vuorovaikutusta tehostetaan innovatiivisten hankintojen tunnistamiseksi.

Tavoitteiden toteutumista mitataan innovatiivisten hankintojen ja järjestettyjen markkinavuoropuhelujen määrällä sekä hankintamenettelyjen käyttöä seuraamalla. Innovaatiopotentialin arvioimisessa voidaan käyttää esimerkiksi Hankintakeinon kehittämiä työkaluja.

Tavoite	Toimenpiteet	Aikataulu	Keskeiset mittarit
<ul style="list-style-type: none"> Organisaatiomme on kehitysmuotoisesti ajatteleva ja rohkeasti toimiva sekä haasteisiin kokeiluilla ratkaisuja hakeva Vahvistetaan Saskyn, seutujen ja yritysten välistä yhteistyötä ja vuorovaikutusta innovaatiomyönteisen markkinan kehittämiseksi Lisätään innovatiivisten hankintojen osuutta hankinta(kategorioissa) 	<ul style="list-style-type: none"> Tuetaan kokeilukulttuurin syntymistä hanketoiminnan, koulutusten ja avoimen keskustelun kautta, lisäten tietoa ja mahdollisuuksia yhteiskehittämiseen. Luodaan Saskyn innovatiivisten hankintojen tiekartta Tunnistetaan sisäisiä ja ulkoisia tarpeita ja käydään vuoropuhelua yhdessä aktiivisesti innovatiivisia ratkaisuja etsien. 	<p>Jatkuva</p> <p>2023</p> <p>Jatkuva</p>	<ul style="list-style-type: none"> Innovatiivisten hankintojen koulutusten määrä per vuosi/osallistuja määrä Innovatiivisten hankintojen tiekartan perusteella syntyneiden innovatiivisten hankintojen lukumäärä ja osuus (%) kaikista hankinnoista.* Innovatiivisiin hankintoihin liittyvien varhaisen vaiheen markkinavuoropuheluiden lukumäärä ja osuus (%) kaikista hankinnoista.* Innovatiivisten hankintojen lukumäärä ja osuus (%) kaikista hankinnoista.*

			<ul style="list-style-type: none"> Innovatiivisia hankintoja edistävien hankintamenettelyjen käytön lukumäärä ja osuus (%) kaikista hankinnoista.* <p>(*Seuranta: muutos vuositasolla)</p>
--	--	--	---

2.1.6 Taloudellinen kestävyys

Kestävä talous on edellytys kuntayhtymän keskeisille palveluille ja toiminnoille sekä hyvinvoinnin kehittämiseksi. Hankinnoissa harmaan talouden ehkäiseminen, kustannustehokkuuden lisääminen sekä kokonaistaloudellisuus ovat avainasemassa taloudellisen kestävyuden tavoitteissa ja toimenpiteissä.

Kustannustehokkuutta saavutetaan mm. lisäämällä kattavia yhteishankintoja. Isommilla hankintavolyymeilla kilpailutuksissa saadaan tuotteet ja palvelut kokonaistaloudellisesti edullisemmin. Myös sopimushallintaa tehostetaan, mikä luo paremmat mahdollisuudet puuttua mahdollisiin epäkohtiin niin kuntayhtymäorganisaation sisällä kuin toimittajien osalta.

Bonus- ja sanktiomallien käyttöä ja aiheutuneita vaikutuksia seurataan keskitetysti. Sopimuksista tehdään entistä toimivampia ottamalla käyttöön bonus- ja sanktiomalleja sopimukseen, joihin ne soveltuvat. Bonus- ja sanktiomalleista rakennetaan sellaisia, että niiden käyttö hyödyntää sekä kuntayhtymää tilaajana, että sen sopimuskumppaneita toimittajina. Erilaisten kustannushyötyanalyysien avulla voidaan arvioida taloudellista kestävyyttä ja vaikutuksia organisaation taloudelliseen tilanteeseen.

Sopimushallinnan kehittämiseksi on otettu käyttöön sopimushallintajärjestelmä kaikissa yksiköissä. Sopimushallintajärjestelmä parantaa entisestään sopimusten seuranta ja sopimuskokonaisuuksien hallintaa. Sopimushallintajärjestelmässä sopimusvastuu- ja yhteyshenkilöt, johto ja kuntayhtymän muu henkilöstö pääsevät helpommin tarkastelemaan voimassa olevia sopimuksia sekä viestimään hankintasopimusten toimivuudesta.

Sekä hankintamääriä että -hintoja seurataan ja analysoidaan vuosittain ja sopimuskausittain.

SASKY koulutuskuntayhtymä pyrkii entistä aktiivisemmin silloin, kun se on järkevää hyödyntämään hankinnoissa ulkopuolisia rahoittajia hyödyntämällä erilaisia rahoitusinstrumentteja (esim. hankerahoitus). Ulkopuolisesti rahoitettujen hankintojen määrää seurataan.

Harmaan talouden kitkemiseksi varmistetaan tarjoajien täyttävän lainmukaiset velvoitteet ja asetetut kelpoisuusvaatimukset. Hankintasopimuksissa on harmaata taloutta koskien kirjattuna asianmukaiset seuraamukset hankintoihin. Tilaajavastuulain mukaiset tarkistukset tulee tehdä vuosittain kaikilta toimittajilta.

Tavoite	Toimenpiteet	Aikataulu	Keskeiset mittarit
<ul style="list-style-type: none"> Hankinnat ovat suunnitelmallisia ja kustannustehokkaita 	<ul style="list-style-type: none"> Kehitetään hankintojen elinkaarikustannusten arviointia ja luodaan elinkaarilaskennan malleja. Kehitetään ja lisätään yhteishankintoja. 	<p>2023 - Jatkuva</p> <p>Jatkuva</p>	<ul style="list-style-type: none"> Sopimushallinnan järjestelmään on määritelty taloudellisen kestävyuden hallinnan kannalta keskeiset ajankohdat. Järjestelmä lähettää herätteet sopimusyhteyshenkilöille. Seuranta: kyllä/ei.

	<ul style="list-style-type: none"> • Arvioidaan hankintojen taloudellisia vaikutuksia. • Etsitään aktiivisesti uusia rahoitusmuotoja hankinnoille. 	<p>Jatkuvaa</p> <p>Jatkuvaa</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Elinkaarimalleja luotu. Seuranta: kpl/vuosi. • Ohioistojen osuus (%) kaikista ostoista ja muutos vuositasolla. • Puitesopimusten hintakehityksen seuranta. • Ulkopuolisesti rahoitettujen hankintojen määrä. Seuranta: muutos/vuosi.
--	--	---------------------------------	---

2.1.7 Sosiaalinen kestävyys

Sosiaalinen kestävyys hankinnoissa huomioi ihmisoikeuksien, tasa-arvon, yhdenvertaisuuden sekä työelämän perusoikeuksien toteutumista hankintasopimuksissa.

Hankintojen vaikutuksia arvioidaan laajalti ja sopimuskumppaneilta edellytetään sitoutumista sosiaaliseen vastuuseen.

Tarjouspyynnöissä ja sopimusehdoissa edellytetään, että toimittajat noudattavat omassa toiminnassaan sekä toimitusketjussaan ihmisoikeuksia, työelämän perusoikeuksia, voimassa olevaa työympäristö- ja työlainsäädäntöä sekä YK:n yleissopimusta lasten oikeuksista.

Myös saavutettavuuteen ja esteettömyyteen liittyvät näkökulmat otetaan huomioon hankinnoissa silloin, kun lainsäädäntö sitä edellyttää tai kriteerin käyttö on tarpeenmukaista. Sosiaalisten vaatimusten on oltava Euroopan unionin oikeusperiaatteiden mukaisia, mikä tarkoittaa, että vastuulliset hankinnat ovat yhdenvertaisia, syrjimättömiä, läpinäkyviä, suhteellisia ja vastavuoroisuuden tunnistavia.

SASKY koulutuskuntayhtymä pyrkii hankinnoilla edistämään hyvinvointia ja ehkäisemään syrjäytymistä. Soveltuviin tarjouspyyntöihin ja hankintasopimukseen sisällytetään ehto, joka velvoittaa sopimuskumppania työllistämään vaikeassa työmarkkina-asetuksessa olevia henkilöitä, esimerkiksi osatyökykyisiä, pitkäaikaistyöttömiä tai työuraansa vasta aloittavia nuoria. Työllistämisehdon lisäksi sopimusehdoissa voidaan ottaa huomioon myös opiskelijoiden koulutussopimuspaikkoihin, työssä oppimiseen, oppisopimustyöllistämiseen tai työkokeiluun liittyviä seikkoja.

Tavoitteena on osallistaa henkilöstöä hankintojen valmisteluun sekä tunnistamaan hankinnat, joissa on mahdollisuus huomioida sosiaalisen kestävyden periaatteet.

Lisäksi pyritään varmistamaan toimitus- ja tuotantoketjujen eettisyys arvioimalla riskejä hankinnan kohteena olevien tavaroiden tai palveluiden tuotanto- ja toimitustapojen osalta. Riskianalyyysien tueksi työ- ja elinkeinoministeriö ylläpiti CSRkompassi -työkalua, joka toimi tukena sosiaalisen vastuullisuuden näkökulmien huomioon ottamiseksi etenkin tavarahankinnoissa. Sivuston tiivistettyä sisältöä voidaan hyödyntää tukena.

Sosiaalisen kestävyden vaikuttavuutta arvioidaan muun muassa seuraamalla hankintasopimusten puitteissa työllistettyjen määrää ja lisäämällä sopimukseen lauseke, joka velvoittaa sopimuskumppaneita noudattamaan toiminnassaan ja toimitusketjussaan ihmisoikeuksia ja työntekijöiden perusoikeuksia.

Hankintojen osalta sosiaalisen kestävyden mittareina käytetään mm. työllistämismallin käytön määrää, osallistamisen määrää sekä tarjouspyynnöissä käytettyjä ehtoja sosiaalisen vastuun vaatimuksille.

Tavoite	Toimenpiteet	Aikataulu	Keskeiset mittarit
<ul style="list-style-type: none"> • Sosiaalinen kestävyys näkyy hankinnoissa: • Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden lisääminen • Työllistäminen hankinnoilla • Reilun kaupan periaatteiden edistäminen ja toimitusketjujen eettisyyden varmistaminen 	<ul style="list-style-type: none"> • Tarjouspyynnöissä ja sopimusehdoissa edellytetään, että toimittajat noudattavat omassa toiminnassaan sekä toimitusketjussaan ihmisoikeuksia, työelämän perusoikeuksia, YK:n yleissopimusta lasten oikeuksista, työelämän perusoikeuksia sekä voimassa olevaa työympäristö- ja työlainsäädäntöä. • Tunnistetaan hankinnat, joissa on erityisesti otettava huomioon sosiaalisen vastuun osa-alueita. • Hankinnoissa huomioidaan esteettömyyteen ja erilaisten käyttäjäryhmien yhdenvertaisuuteen liittyvien näkökohtien laaja huomioiminen. 	<p>Jatkuva</p> <p>Jatkuva</p> <p>Jatkuva</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sopimuksissa on lauseke (code of conduct), jonka mukaan toimittajat noudattavat toiminnassaan ja toimitusketjunsä osalta ihmisoikeuksia ja työelämän perusoikeuksia.* • Saavutettavuuden näkökulma on otettu tarjouspyynnöissä huomioon silloin, kun lainsäädäntö tätä edellyttää.* • Huomioitu esteettömyyskriteeristö hankinnoissa, joissa se on tarpeenmukaista.* • Tarkasteltu ja pohdittu kansallisia sosiaalista vastuuta mittaavia mittareita ja niiden hyödyntämistä.* • Käytössä on hankinnoilla kriteerit työllistämisehdon käyttämiselle ja ne on luotu.* • Seurataan hankintasopimusten määrää, joissa työllisysehtoa on käytetty. Seuranta: kehitys hankintasopimusten määrässä.

	<ul style="list-style-type: none"> • Tarkastellaan tuloillaan olevia kansallisia sosiaalista vastuuta mittaavia mittareita ja pohditaan niiden hyödyntämistä ja käyttöönottoa. • Edistetään heikommassa työmarkkina-asemassa olevien työllistymistä siihen soveltuvissa hankinnoissa: <ul style="list-style-type: none"> ○ hankintoja hyödynnetään työkaluna heikossa työmarkkina-asemassa olevien työllistämiseksi ja siten työttömyyden vähentämisessä. ○ Palveluhankinnoissa tuetaan osatyökykyisten työllistymisen edistämisestä ja työelämän perusoikeuksien noudattamisen varmistamisesta 	<p>Jatkuva</p> <p>Jatkuva</p>	<p>(*Seuranta: kyllä/ei)</p>
--	--	----------------------------------	------------------------------

	<ul style="list-style-type: none"> • Tuotteita, joita hankitaan kansainvälisiltä markkinoilta ja maista, joissa elää paljon haavoittuvassa asemassa olevia ihmisiä, pyritään hyödyntämään Reilun Kaupan - merkkiä saaneita toimittajia. 	Jatkuva	
--	--	---------	--

2.1.8 Ekologinen kestävyys

Hankinnat ovat keskeisessä roolissa globaalien ilmastonmuutoksen hillintään ja muutokseen varautumista koskevien tavoitteiden toteuttamisessa. SASKY koulutuskuntayhtymän strategian mukaisesti kuntayhtymän ja sen konserniyhtiöiden tulee hankinnoissaan painottaa ilmasto-, ympäristö- ja elinkaarivaikutuksia. Myös hankintalaki ohjaa hankintoja kohti ekologisesti kestäviä hankintoja.

Hankinnoilla pyritään edistämään kiertotalousratkaisuja ja vähentämään luonnonvarojen kulutusta. Ilmasto-, ympäristö- ja elinkaarivaikutuksia painotetaan kilpailutusten vähimmäisvaatimuksissa ja laatukriteereissä. Lisäksi huomioidaan hankintojen eläinystävällisyys sekä eläinsuojelulain vaatimukset. Ekologista kestävyyttä kehitetään erilaisten ohjelmien, hankkeiden ja projektien avulla. SASKY koulutuskuntayhtymä osallistuu aktiivisesti erilaisiin ympäristötilaisuuksiin, joiden tuloksena SASKY:n hankintojen ekologista kestävyyttä voidaan edistää.

Tavoitteena on huomioida kestävä kehityksen vaikutukset jo hankinnan suunnitteluvaiheessa, edistää luonnon monimuotoisuuden säilymistä ja tukea hiilineutraalisuustavoitteita mm. lisäämällä päästöttömien tai vähäpäästöisten ajoneuvojen käyttöä kuljetuksissa sekä kannustamalla tarjoajia huomioimaan ekologisen kestävyuden periaatteita omassa toiminnassaan. Ekologisen kestävyuden

tavoitteita toteutetaan myös esimerkiksi ottamalla huomioon energiatehokkuusnäkökulmat rakennus- ja infrahankkeissa sekä saneerauksissa ja hyödyntämällä Euroopan vihreän kehityksen ohjelman, Green Dealin, ajatuksia soveltuvin osin.

SASKY koulutuskuntayhtymä ostaa vuosittain merkittävän määrän elintarvikkeita oppilaitos- ja henkilöstöruokailun järjestämiseksi sekä oppilastyötoimintaan. Ruokapalveluita ohjataan hankintasopimusten jatkuvalla kehittämisellä vähäpäästöisemmiksi, huomioiden kuitenkin ruokailija-asiakkaiden makumieltymykset ja ruokakulttuuri. Kasvispainotteisempaan ruokaan siirtymisen lisäksi ruokapalveluiden päästöihin vaikuttaa ruokahävikki. Keskeistä on syntyvän hävikin pienentäminen ja hävikin syntymiseen vaikuttaviin tekijöihin vaikuttaminen. Ruokahävikin seuranta kehitetään yksiköiden kanssa ja etsitään keinoja sen vähentämiseksi.

Ruoan ympäristövaikutusten kannalta keskeinen tekijä on se, miten ruoka on tuotettu: viljelty, lannoitettu, korjattu ja jalostettu. Kuntayhtymän hankinnoissa huomioidaan vastuullisesti tuotettujen elintarvikkeiden kriteerit. Ruokapalvelu- ja elintarvikehankinnoissa kehitetään kriteerejä edelleen ja lisätään toimitusketjujen läpinäkyvyyttä aktiivisella toimittajayhteistyöllä. Vastuullisuudessa huomioidaan myös esimerkiksi se, että Sasky on Reilun kaupan kuntayhtymä.

Keskeistä tavoitteiden toteuttamiselle on tunnistaa ne hankinnat, jotka ovat merkittävimpiä ekologisen kestävyden edistämisen, luonnon monimuotoisuuden säilyttämisen ja kiertotalouden toteuttamisen kannalta. Näille hankinnoille luodaan ekologisen kestävyden tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit sekä hankintakriteereitä kestävyden varmistamiseksi. Jatkossa seurataan määriteltyjen tavoitteiden toteutumista. Toimittajilta voidaan jatkossa vaatia ympäristösuunnitelma, jonka toteutumista seurataan sopimussyhteistyössä.

Tavoite	Toimenpiteet	Aikataulu	Keskeiset mittarit
<ul style="list-style-type: none"> Tuemme julkisilla hankinnoilla Suomen hiilineutraalisuustavoitetta 2035 huomioiden luonnon 	<ul style="list-style-type: none"> Tunnistetaan hankinnat, jotka ovat merkittävimpiä ekologisen kestävyden edistämisen, luonnon monimuotoisuuden 	2023 - jatkuva	<ul style="list-style-type: none"> On tunnistettu hankinnat, jotka ovat merkittävimpiä ekologisen kestävyden edistämisen, luonnon

<p>monimuotoisuuden säilymisen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tuemme julkisilla hankinnoilla kiertotalouden tiekartan toteuttamista • Edistämme kestäväää ruokajärjestelmää elintarvike- ja ruokapalveluhankinnoissa ja käytämme kestävästi ja vastuullisesti tuotettuja elintarvikkeita siten, että lisätään mahdollisuuksien mukaan luomun osuutta ruokapalvelutuotannossa 	<p>säilyttämisen, kiertotalouden sekä eläinystävällisyyden ja eläinsuojelulain toteutumisen kannalta.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Luodaan ja otetaan käyttöön linjaukset, kriteeristöt, ohjeistukset ja mittarit ottaen huomioon kansalliset kriteerit ja suositukset. • Kehitetään toimittajilta edellytettävän ympäristösuunnitelman sisällön vaatimuksia. • Osallistutaan aktiivisesti valtakunnallisiin ja seudullisiin ohjelmiin, hankkeisiin ja projekteihin, joissa hankinnoilla voidaan edistää ekologista kestävyttä 	<p>2023 - 2025 jatkuva</p> <p>2023 - 2024 jatkuva</p> <p>Jatkuva</p>	<p>monimuotoisuuden säilyttämisen, kiertotalouden sekä eläinystävällisyyden ja eläinsuojelulain toteutumisen kannalta.*</p> <ul style="list-style-type: none"> • On luotu ja otettu käyttöön linjaukset, kriteeristöt, ohjeistukset ja mittarit ottaen huomioon kansalliset kriteerit ja suositukset.* • Toimittajilta vaadittavan ympäristösuunnitelman vähimmäissisältövaatimus on laadittu ja otettu käyttöön. Seuranta: kyllä/ei. • Seurataan jatkossa määriteltyjen ekologisen kestävyden tavoitteiden toteutumista. <p>(*Seuranta: kyllä/ei.)</p>
--	---	--	--

3 Lopuksi

SASKY koulutuskuntayhtymän hankintaohjelma toteuttaa Saskyn strategiaa taloudellisen, sosiaalisen ja ekologisen kestävyiden näkökulmasta. Hankintaohjelma on luotu yhteistyössä Saskyn toimijoiden ja hankintayksikön henkilöstön sekä KEINO-akatemiaan oppien avulla. SASKY osallistui KEINO-akatemiaan vuonna 2023, jolloin tarve hankintaohjelman laatimiseen sai alkunsa.

Hankintaohjelma luo hankintatoimelle pääperiaatteet ja linjaukset tarvelähtöisesti. Hankintaohjelmassa on avattu tarpeista nousseet tavoitteet, niihin tietoon perustuen tehdyt toimenpiteet sekä seuranta ja mittaaminen. Hankintaohjelmaa täydentää Saskyn hankintaohje, jossa ohjeistetaan hankintojen teko lakiin ja velvoitteisiin pohjaten. Koska Saskyn hankintojen rahoittaminen tapahtuu julkisilla varoilla, on tärkeää, että ne toteutetaan mahdollisimman taloudellisesti ja tarkoituksenmukaisesti sekä avoimesti kestävyys ja vastuullisuus huomioiden.